

ÚJ EGYETEMI KÖNYVTÁR ÉPÜLETE FRANCIAORSZÁGBAN

F 2748 GARNIER, Gabriel: La nouvelle bibliothèque scientifique universitaire d'Orsay. = B. Bibl. Fr. 7. ann.1962. 12. no. 565-570. p. 3 t. Illusztr.

Az orsay-i új egyetemi természettudományos tagozat könyvtára.

A párizsi természettudományi fakultás túl szűkké vált és ezért új természettudományi tagozatot építettek, amely a Párizsi Egyetemhez tartozik. Párizstól délre

20 km-re - Orsay község közelében - választották ki az épületcsoport (campus) területét. Egy sereg tudományos kutatóintézet és nagy ipari vállalat laboratóriumainak a közelsége s a jó vasut-metro összeköttetés is közrejátszott a hely kiválasztásában.

Az új fakultás építkezése 1956-ban indult meg és még nem fejeződött be teljesen. Az épületek összesen 150 000 m² területet fognak elfoglalni.

A fakultás könyvtára is saját épületet kapott. Építése 1960 végén kezdődött s néhány helyiség belső berendezésétől eltekintve 1962. áprilisban befejeződött. Miután teljesen ujonnan felállítandó könyvtárról volt szó, a belső szervezési munkálatok már az építkezés alatt megindultak egy ideiglenes helyiségben.

Az új könyvtár a Francia Könyvtári Igazgatóság hiteleiből épült. Alapterülete 3779 m², köbtartalma 31 546 m³ (a szerelőterek nélkül). A különböző szinteken lévő helyiségek felülete összesen 9889 m².

A szabálytalan, sokoldalú épület (l. az alaprajzokat) a szolgálati és olvasószolgálati helyiségek maximális természetes világítását teszi lehetővé. Az épület észak-déli irányba lejtő dombon áll, s így az északi szárny szintje a déli szárny második szintjének (magasföldszint) felel meg.

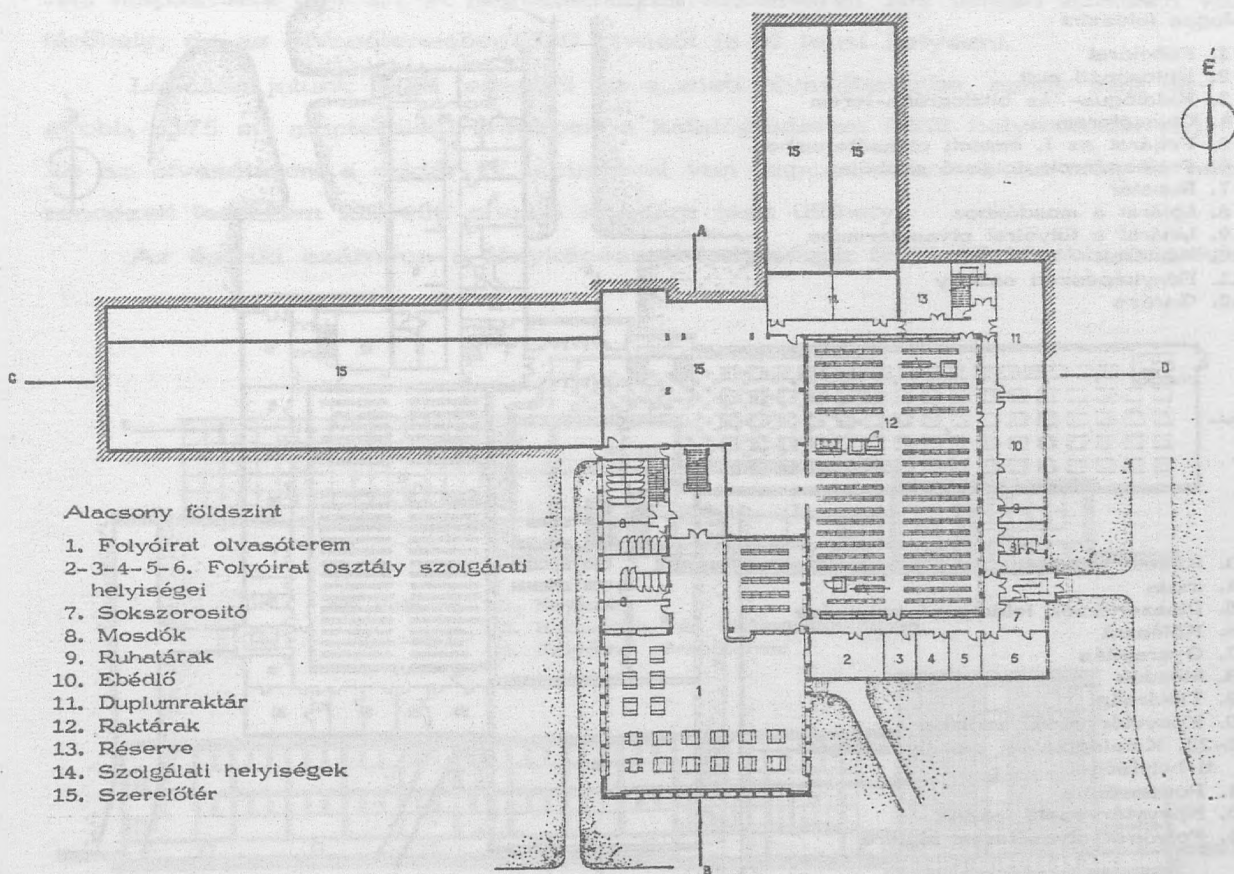
Az épület központi része az 554 m² alapterületű és 17 m magas raktártömb. A raktár hét emeletének összes felülete 3878 m². Eddig csak a két alsó raktáremeletet szerelték fel vasállványokkal. Ha valamennyi emelet elkészül, összesen 23 km polc fog rendelkezésre állni. Ehhez jön még az olvasótermek és a szolgálati helyiségek polcainak 1 kilométer hosszúságú férőhelye.

A raktárat mind az alacsonyföldszinten, mind a magasföldszinten (l. az alaprajzokat) három oldalról (északról, keletről, délről) folyosó veszi körül.

Az alacsony földszinten a folyosóra a következő helyiségek nyílnak: é-

szakról a gépházak, a különleges védelemben részesülő anyag (réserve) raktárai, az emeletre vezető lépcső; keletről a duplumraktár, ebédlő, ruhatár, mosdó, tusoló a személyzet számára, sokszorosító helyiség, délről a folyóiratosztály helyiségei.

A délnyugati szárnyon van a nagy, 435 m² alapterületű 6,25 méter magas folyóiratolvasó terem. Három oldala beüvegezett. A falak mellett körben végig-

futó állványokon helyezik el a kurrens folyóiratok legújabb számait, az olvasóteremnek a raktárral szomszédos függelékében pedig egymástól mozdítható válaszfalakkal elhatárolt fali fiúlkékben a többi kötetlen folyóiratot. A raktárnak a folyóiratolvasóval szomszédos első szintje a folyóiratok számára van fenntartva.

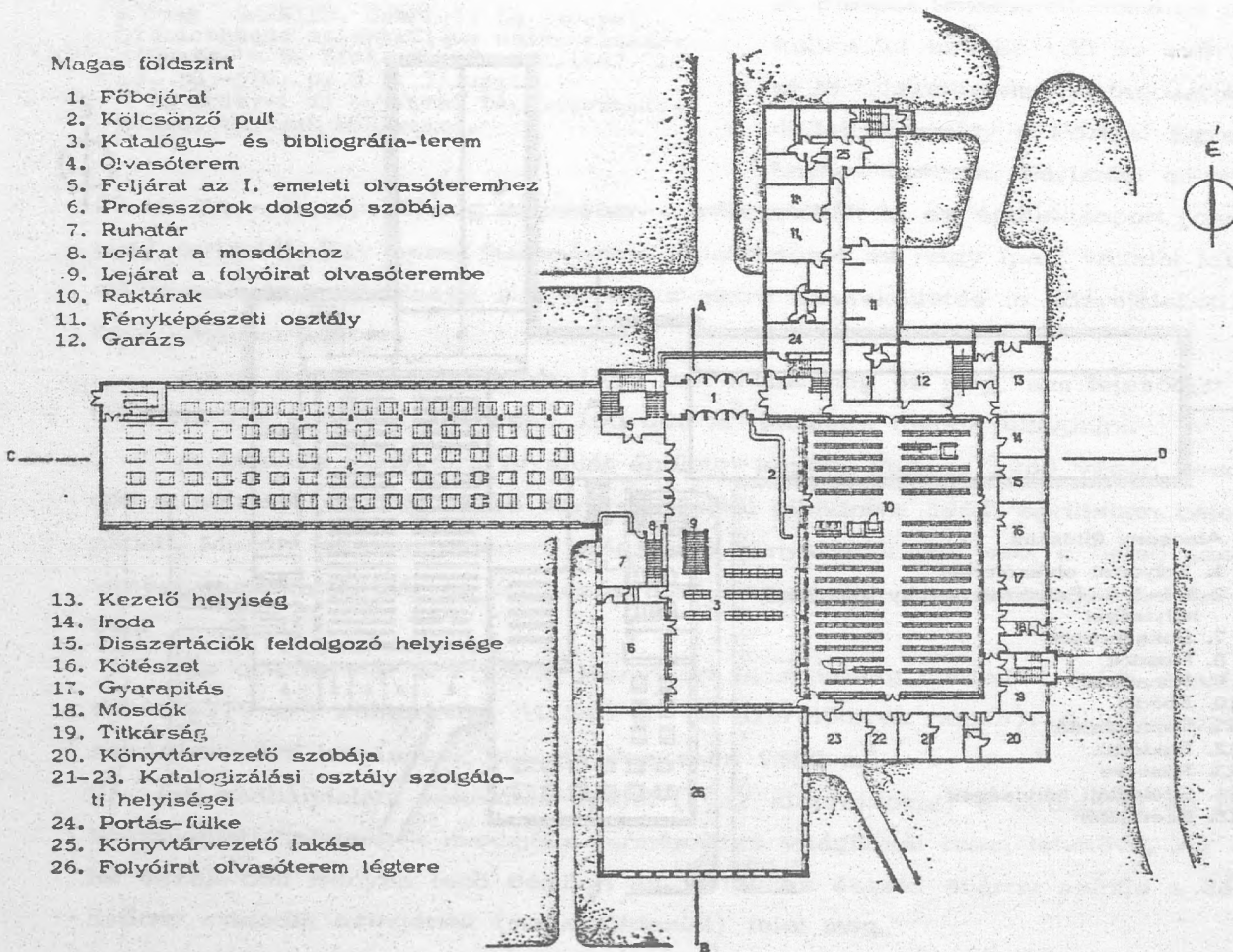
A folyóiratolvasóból belső lépcsőn át lehet feljutni a magasföldszinten lévő katalógus- és bibliográfia-terembe.

A magasföldszinten van a raktár II. szintje. A raktárat itt is három oldal-

ról körülvevő folyosóra a következő helyiségek nyílnak: északról a portásfülke, lépcső az emeleti kutatóhelyiségekbe, garázs, lépcső az alsó szint felé. Az északi folyosóra merőlegesen egy folyosószármag indul az épület északi szárnyába. Erről nyílnak jobbra-balra a fényképészeti osztály helyiségei (összesen 173 m² alapterülettel). E folyosó végén van a könyvtár vezetőjének lakása. A

Magas földszint

1. Főbejárat
2. Kölcsönző pult
3. Katalógus- és bibliográfia-terem
4. Olvasóterem
5. Feljáró az I. emeleti olvasóteremhez
6. Professzorok dolgozó szobája
7. Ruhátár
8. Lejáró a mosdókhoz
9. Lejáró a folyóirat olvasóterembe
10. Raktárak
11. Fényképészeti osztály
12. Garázs

13. Kezelő helyiség
14. Iroda
15. Disszertációk feldolgozó helyisége
16. Kötészet
17. Gyarapítás
18. Mosdók
19. Titkárság
20. Könyvtárvezető szobája
- 21-23. Katalógizálási osztály szolgáló helyiségei
24. Portás-fülke
25. Könyvtárvezető lakása
26. Folyóirat olvasóterem légtere

raktár körül futó folyosó keleti részére nyílnak: egy kezelőhelyiség a könyvek, ládák átvételére (mellette az épület előtt kis terasz van), iroda, disszertációk feldolgozó helyisége, kötészet, gyarapítás szolgáló helyisége, mosdó, titkárság; a folyosó déli részére nyílnak a könyvtárvezető szobája és a katalógizálási osztály helyiségei.

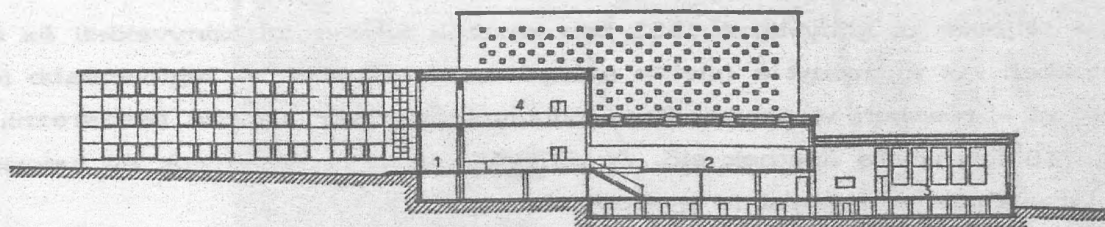
A raktár nyugati oldalával szomszédos a nagy, 446 m² alapterületű katalógizálási osztály.

lógusterem (katalógusok és bibliográfiák terme), a raktárral közvetlen összekötésben lévő kölcsönzőpuittal. A falak mellett körülfutó polcokon az enciklopédiákat és bibliográfiákat helyezték el. A katalógusterem északi oldalán van a könyvtár főbejárata. A katalógusteremtől nyugatra találjuk a professzorok szobáját és a ruhatárat.

A katalógusteremre merőlegesen helyezkedik el a földszinti nagy olvasóterem. Lépcső vezet belőle lefelé az olvasók mosdóhelyiségeihez. Az olvasóterem alapterülete 861 m^2 . A négyszemélyes asztaloknál 308 olvasó számára van férőhely, de az olvasóteremben 350 olvasót is el lehet helyezni.

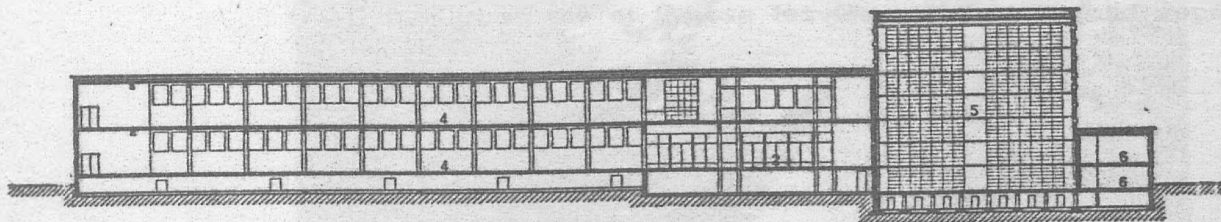
Lépcsőn jutunk fel e teremből az emeleti olvasóterembe, amely még nagyobb, 1175 m^2 alapterületű (részben a katalógusterem fölött helyezkedik el.) Ez az olvasóterem a raktár IV. szintjével van kapcsolatban. A ma még be nem rendezett teremben kb. 400 olvasó számára lesz ülőhely.

Az északi szárnyon a fényképezési helyiségek fölött 20 kisebb dolgozó-

AB metszet

1. Bejárat
2. Katalógus- és bibliográfia-terem
3. Folyóirat olvasóterem

CD metszet

4. Olvasóterem
5. Raktárak
6. Szolgálati helyiségek

szobát fognak berendezni a csoportosan tanuló hallgatók számára. Ezek a tanulószobák adminisztratív az egyetemhez tartoznak.

A könyvtáráépület váza vasbeton, lapos tető fedí. Fűtése: a raktárban lézfűtés, a többi helyiségben padlófűtés. A folyosó és a szolgálati helyiségek az eddigi tapasztalatok szerint tulságosan visszhangosak. Előnyük viszont, hogy valamennyi szolgálati helyiség világos, levegős, a legkisebb helyiségnek is leg-

alább két ablaka van. Az olvasótermet északról és délről, a folyóiratolvasótermet délről, nyugatról és keletről hatalmas ablakok világítják meg.

A raktárban, a III. szinttől kezdve kis négyszögletű ablakok biztosítják a szellőzést és annyi világítást, hogy áramzavar esetén is tájékozódni lehet a raktárban (a könyvek kikeresésére azonban ez a világosság nem elegendő).

A katalógústeremben a mesterséges világításon felül a mennyezeten elhelyezett, plexiüveggel fedett kis ablakhornyok is nyújtanak világosságot. A mesterséges világítást az egész könyvtárban izzólámpák szolgáltatják.

A könyvtár valamennyi helyiségében tűzkutató berendezés van, amely összeköttetésben áll a portásfülkében lévő tűzjelzőberendezésekkel.

A könyvtár tervezésében arra törekedtek, hogy a személyzet járás-kelését a minimálisra korlátozzák. A központi elhelyezésű s folyosóval körülvett raktár a szolgálati helyiségek és olvasószolgálati helyiségek bármely pontjáról gyorsan és könnyen elérhető. A raktár északkelet-délnyugati átlóján elhelyezett 3 lépcső, két személy- és két teherfelvonó vertikálisan biztosítja a gyors összeköttetést.

A teljesen új könyvtárat 1961-ben kezdték felszerelni könyvekkel és folyóiratokkal. Az állományt a hitelek arányában gyarapítják. A legfontosabb folyóiratokat – részben visszamenőleg, indulásuktól – már sikerült beszerezni. Jelenleg 740 folyóiraatra fizetnek elő. A könyvállományt professzorok és tudományos társaságok adományai is gyarapítják.

A helyiségek egy része nincs még felszerelve (fotólaboratóriumok, emeleti olvasóterem), de remélik, hogy hamarosan rendelkezésre fognak állni a szükséges hitelek és a személyzet számát is emelni tudják. (MÁ)

*
* * *

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ nagyobb-méretű bibliográfia összeállításán dolgozik a könyvtárépítési, berendezési kérdésekkel foglalkozó irodalom köréből. A bibliográfia az utóbbi évek igen nagy nemzetközi irodalmát tartalmazza.

A munkálatok az év végére fejeződnek be. Az érdeklődőknek azonban, az eddigi gyűjtés is rendelkezésükre áll, akár személyes, akár levélbeni megkeresésre a KMK Tájékoztatási Osztályán. (Bp. VIII. Múzeum u. 3.)

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a legfrissebb könyvtárépítési irodalomról a Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom c. kurrens bibliográfia 4., 4.1, 4.2 és 4.3 szakcsoportjaiban találnak tájékoztatást.